

*М.З. Кузів,
Тернопільський національний економічний університет
І.С. Кузів,
Галицький коледж імені В. Чорновола*

АДАПТАЦІЯ ВИПУСКНИКІВ ВНЗ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Нині в Україні сфера вищої освіти знаходиться на етапі модернізації, головне завдання якої – вдосконалення системи підготовки сучасних висококваліфікованих фахівців і забезпечення успішної адаптації студентів-випускників до професійної діяльності. Актуальним проблемам адаптації молоді до нових умов життєдіяльності та взаємин у соціальній групі присвячені праці вітчизняних (В. Кікоть, В. Петровський, А. Фурман та ін.) і зарубіжних учених (Е. Еріксон, Д. Клаузен, З. Фройд та ін.). Питання професійної адаптації як пристосування до професійної діяльності після навчання, засвоєння професійних і соціальних функцій, активного включення в життя трудового колективу досліджували І. Магура, В. Мерлін, В. Подмарков.

Соціальна адаптація є не лише стан людини, але й процес, протягом якого соціальний організм набуває рівновагу і стійкість до впливу соціального середовища. Соціальна адаптація набуває виняткової актуальності в переломні періоди, як життєдіяльності людини, так і в періоди радикальних економічних і соціальних реформ [3].

У даний час посилена увага до розробки цієї проблеми зумовлена потребами вирішення практичних завдань, пов'язаних з прискоренням процесу адаптації людини до нових умов у різних сферах життєдіяльності: професійної, побутової, політико-правової та ін. Вплив на процес входження особистості в нове соціальне середовище з метою оптимізації цього суперечливого процесу можливий лише в тому випадку, якщо пізнана його сутність, структура та механізми, а також специфіка протікання в різних сферах соціального життя.

У процесі адаптації людина виступає об'єктом впливу соціального середовища і активним суб'єктом, який розуміє вплив цього середовища. Процес адаптації – це широка поліфонія засвоєння соціальних цінностей через механізми соціалізації. Людина як активний суб'єкт освоює і використовує у своїй життєдіяльності продукти людської цивілізації, до яких відносяться управлінські, економічні, психологічні, педагогічні технології та методи освоєння соціального простору. Фактично всі елементи людської культури беруть участь у формуванні особистості через механізм адаптації, яка є невід'ємною складовою частиною, необхідною домінантою соціального розвитку. Соціальність – сутнісна сторона людини, його якісна характеристика. Винятком тут можуть бути тільки психічно хворі люди або ті, хто не пройшов з дитинства етапи соціалізації ("ефект Мауглі") [3].

Показниками ступеня адаптації може служити успішне здійснення людиною своїх соціальних ролей, її високий соціальний статус, а також загальна психологічна задоволеність соціальним середовищем у цілому.

Література:

1. Каземіренко В.П. Програма дослідження психосоціальних чинників адаптації молодій людині до навчання у ВНЗ та майбутньої професії / В. П. Каземіренко // Практична психологія та соціальна робота. – 2004. – № 6 – С. 76–78.
2. Ляхова І. Використання системного аналізу процесу адаптації студентів-першокурсників / І. Ляхова, О. Учитель // Рідна школа. – 2001. – № 1. – С. 61 – 63.
3. Малинович Л.М. Адаптація студентів-випускників до професійної діяльності / Л. М. Малинович // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. – 2012. – Випуск 2. – Частина 2. – С. 213-221.